

Universitätsbibliothek Paderborn

**Joannis Pierii Valeriani Bellunensis Hieroglyphica, Sive De
Sacris Ægyptiorum Aliarumque Gentium Literis,
Commentariorum Libri LVIII**

Valeriano, Pierio

[Lipsiae] ; Francofurti Ad Moenum, 1678

Pietas.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14259

JOANNIS PIERII VALERIANI
HIEROGLYPHICORUM
LIBER XVII.

DE IIS QUÆ PER CICONIAM, MEROPEM, CUCU-
PHAM, IBIN ET GRUEM SIGNIFICANTUR

Ex Sacris Ægyptiorum literis,

AD AEGIDIUM VITERBIEN. CARD.

Cce tibi præstantissime vir, Ciconia illa tua pietaticultrix, Sacerdoti omnium pientissimo dedicata, quam tu scilicet, non reliquis tantum volucribus, verum & univerlo animantium generi solitus es anteponere: quippe quod adeo peculiaris & ingenita sit illi pietas, ut & ipsum humanum genus, in hujusmodi capienda adorea longo post se intervallo reliquise videatur. Hinc non in Ægyptiacis tantum hieroglyphicis sculpta, verum etiam in Romanorum principum numis summo cultu causa reportatur.

PIETAS. CAP. I.

VIdere enim est eam passim in Hadriani numis, in inscriptione etiam adjecta; PIETAS AUGUSTA. Hadriani Significabat hæc hominem erga parentes pium & veræ charitatis officii insignem: quippe quæ numi, parentes nunquam deferat, sene cùtem eorum curans, non modo senescit, sed quotiescumque opus est, ut alantur, opera liberorum. Alites enim hæc nec patrem, nec matrem errare huc & illuc cibi causa patiuntur, sed operam dant, ut in cubili maneant, & eorum labore pascantur, quos ipsi genuerunt, educaruntque. Unde pientissimum illud ἀντιπλαγγεῖο usurpatum in adagiis. Et antiquissima lex Pelargica, honore nominis his avibus habito, *de parentibus*, ut ita dicamus, *renutricandis*. Sed Lex Pelargica, quas nos, rogo, mortalium aut naturæ ipsius leges curiosus veltigemus, cum in facis literis, post gica,

C tria illa de divino cultu præcepta in Decalogo contenta, primum rerum humanarum decrementum à summo Deo sit. Parentes venerari: quæ doctrina apud Hebræos primū popularibus literis mandata est, ut omnibus eset in proptu fugiendorum expetendorumq; notitia. Identidem vero nos admonent divinæ literæ, ut si diuturniore vita frui cupimus, & patrem & matrem cum primis honore prosequamur. Unde senariolus ille dicitur in scholis:

ἰκανῶς βιώσεις, γηρεούσων τὸς γονεῖς.
 Diu vives, senectam si parentum nutritas,
 Quam sententiam Homerus ita sibi surripuit:

Lead. A.

Οὐδὲ ποκέντο
 Οργανὴ Φίλοις απέδωκε· μινώς ήδε Θεός οἱ αἰτοί.
 Et quoniam charis nunquam genitoribus equum.
 Reddidit officium, immatura est morte peremptus.

Ceterum Athenienses eos tantum filios huic legi addictos voluerunt, qui vel disciplinis, vel honestis D artibus fuissent à parentibus instituti: qui vero negligenter educati essent, nihil eos parentibus deberent. In hanc sententiam Boetius historiam recitat minime contemnendam, libro de Institutione scho. Historia de lastica, de eo, qui male à patre institutus, cum post multa & enormia sclera per patris indulgentiam puero male perpetrata, traheretur ad crucem, accersito ad se patre, quasi pietatis officio venia aetate per flagitia vita petiturus, dum osculum se ferre simulat, ci nasum dentibus amputavit: memorabilis nimis omnibus exemplo futurus, educationem esse, que infuscijusq; vitam instituat, & sive boni, sive malii evaserimus, uni illi acceptum ferre nos debere. Neq; obiciat quis ingenium unicuiq; suum in utero matris ipsius attributum, cum vel in brutis animalibus Lycurgus, concione super liberorum institutio- ne ratione q; legum ferendaru habitu, ostenderit ex duobus catulis, quos ab ejusdem matris uberib⁹ subductos, in sylvis alterum, in culina alterum educandos curaverat, ubi aliquantulū adolevissent,

C CC 2

in

Horat. epif. in media concione simul emisso, ad patinam hunc in medio positam, ad leporem illum, qui statim
3. lib. 3. emisso erat, in sequendum accurrisse: atque hoc illud est, quod apud Horatium legitimus:

— Venaticus ex quo

Militat in sylvis catulus.

In senes im-
pietas.

At quanto magis honorandum est ingenium Ciconiarum, eo magis damnandum est humanum genus
cum satis olim celebres civitates eo impietatis ferantur irrupisse, ut senes quicunque lexagelimum
ætatis annum exceperint, de ponte in subjectum profluentem dejicerentur; aut, si fabula est, tam
perditio fuisse quemquam ingenio, qui rem usq; adeo abominandam commentari sit ausus. Ut cum
que, fabula inde causam cepit, quod aliquando senes ejus ætatis Romæ in Senatu ad ferenda suffra-
gia non admitterentur. In Comitia vero per pontem, qui colliculos duos jungeret, transitus erat.
Festus Pom. qui vero prohiberentur eo accederet, Deponenti appellabantur. Sed ut manifestas Fabulas, bona
Petius ex Si- *fornio Ca-*
pitone, *Erasf. Chil.*
cent. 5 pro-
verb. 37. Festi & Erasmi venia, omittamus; alii legelonge iniquiori sanxerunt, ea ætate senes mortis inter
certamen inire, ut inutilis, quod illi censebant, atas faceferet, vietusque necessaria & juvenibus,
adultis viris largius suppeterent, quod moris in Julide Cœ insulae urbe Menander fuisse notatus;
pud Stephanum legitur. Menandri vero versus qui superant, ita legi debent:

Καλὸν τὸ κῆρον νέμειον ἔτι Φαύλα,
Οὐ δωδευτὸν ἔτι καλῶς, οὐ κακῶς
Lex pulchra Cœ civitatis, Phania,
Cui leta non est vita, ne tristis sicut,
Ferro jubentur praescare incommoda.

Ultimum hoc, quæ legis sanctio est, apud Stephanum non habetur:
sed ex historia omnino subjugendum.

IMPIETATI PRÆLATA PIETAS. CAP. II.

Auctor. Sui- IN piscium Commentario, cum Hippopotami significata recensem-
das. dentur, memorabile illud Agyptiorum documentum recitavi-
Egyptiorū mus, quo illi sceptra regia in summa parte Ciconiarum capitibus insi-
documentū gnita faciebant, fluvialis Equi unguis in imum appensis: ex eo in-
memorabi- venere volentes, amplexandam, colendam, suspiciendamque esse
pietatem gratumq; animalium ingrato præferendum: impietatem
vero, cuius hieroglyphicum est Hippopotamus, pessundandam.
Amphibium enim animal hoc patrem solet de matris coitu, quem
affectionat, male multare. Id sceptri in ahenea Bembi tabula ita ha-
betur.

DE MEROPE. CAP. III.

Lib. dena- Sunt qui Meropem etiam in hoc statuant significato, cui pietatem eandem in parentes Aristoteles
tur. anim. attribuerit. Eam Aelianus omnino in Ciconiarum genere posuit, esseque in parentes ea nutriti-
candi pietate, ut eorum senium haudquam operiatur, quibus pientissimam educandi curam
impediat, sed quamprimum volare cœperit, sponte animalium ad necessaria parentibus subministra-
Merops da convertat: quapropter eam avium justissimam appellavit. Figuram ejus apud Simeonem quen-
figura. dam Antiochenum, qui multa de animalium vi medica conscripsit, ita traditam inveni. Merops autem
mali volatili peccus esse accipitrinum, ventrem albicare, tergum & apicem auro similes, genas can-
cidas, rostrum magnum, indeque non en consecutam, quod proclivis admodum sit ad contrahendam cum humano genere amicitiam. Homines enim μέροπες appellare præcipue Homericum est.
Sunt qui Gangenam eam vocent. Id vero insigne est in ejus ingenio, ut paritura huc & illuc
transmigret identidem, ut ita fallat, neque facile partus ejus comprehendi possit. Verum enim vero
divertum hoc Merops habet à Ciconia, quod cunabula in terra facit, corporis gravitate sublimem
petere prohibita, in specu itaque nidificat, sex pedum defossa altitudine: quod & de Cassita fabu-
loso perhibetur. At Ciconia nidum in altissimorum abietum verticibus ponere comperitur, quam-
vis quoniam ē loco venirent, quove se referrent Plinianis adhuc temporibus incomptū erat. Sed
quantum

